

**ГОДИШНА ПРОГРАМА
ЗА
РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА
ДЕЙНОСТ
В ОБЩИНА ВАРНА
ЗА 2022 ГОДИНА**

ГОДИШНА ПРОГРАМА

ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА ВАРНА ПРЕЗ 2022 Г.

Настоящата програма за развитие на читалищната дейност в община Варна се създава в изпълнение на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища, въз основа на направените от читалищата в община Варна предложения за дейността им през 2022 година.

В Община Варна съдебно регистрирани са общо 37 читалища. Всички те са вписани и в Регистъра на народните читалища в Министерството на културата.

Основните направления и приоритети в читалищната дейност са регламентирани и произтичат от ЗНЧ, от общинската културна политика, осъществявана на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнение на Годишния културен календар.

Съвременните българските читалища са не само важни центрове за опазване и надграждане на самобитните и традиционни за народа ни културни ценности, но средища, които стъпват върху използването на новите технологии при създаването на дейности и събития в съзвучие с потребностите особено на младите в новото технологично време, създават възможности за широк достъп до информация на хората от всички възрасти.

Изготвянето на Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Варна за 2022 година цели обединяване на усилията за по-нататъшно развитие и утвърждаване на читалищата като важни обществени институции, които съхраняват културната идентичност на общината, региона и страната. Тя има за цел и да подпомогне годишното планиране и финансиране на читалищните дейности.

I. Общи положения

Публичното пространство възприема народното читалище като пример за устойчива културна институция със специфична мисия за опазване и развитие на традиционните ценности на нацията. Дълбоката взаимовръзка с миналото, с традициите, с образователния процес, културата и благотворителността е в основата на авторитета на читалищата и тяхното легитимиране пред обществото. През 2022 година читалищното дело в България чества своята 166-годишна история. Българското читалище има своята завоювана позиция за работа в подкрепа на общността и през годините е спечелило доверието на хората. Уникален е неговият потенциал да насърчава социалната промяна и да укрепва гражданското общество. Читалищата се уповават на своите корени като национални, социални, културни, образователни и информационни организации и отговарят на предизвикателствата на днешния свят.

Народните читалища в община Варна са традиционни, самоуправляващи се български културно-просветни сдружения, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи, съгласно Закона за народните читалища. Те са юридически лица с нестопанска цел, съхраняват традициите и културата в населените места, работят за развитие на талантите и

М. Тодорова
Дж. Еминова

любителското изкуство в съответствие с Общинския културен календар, реализират проекти и със своята дейност се утвърждават като съвременни културно-информационни центрове, но и като средища на гражданското общество. В част от читалищата се работи по различни европейски програми, а някои от тях са организатори на фестивали, финансово подпомогнати от Община Варна чрез учредения Фонд „Култура“. Читалищен информационен портал – Варна (станица в социалната мрежа facebook) популяризира дейността на народните читалища и техните културно – масови прояви.

Народните читалища обогатяват културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където осъществяват дейността си, стремят се да запазват обичаите и традициите на българския народ, да разширяват знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството, културата, да възпитават и утвърждават националното самосъзнание.

На територията на Община Варна развиват своята дейност 25 народни читалища, 21 градски и 4 селски. Това са:

1. НЧ „Елин Пелин 1977“
 2. НЧ „Стара Варна 2010“
 3. НЧ „П.Р.Славейков 1928“
 4. НЧ „Искра 1924“
 5. НЧ „Възрождение 1870“
 6. НЧ „Свети Саркис 2007“
 7. НЧ „Прогрес 1927“
 8. НЧ „Явин 2004“
 9. НЧ „Просвета 1927“
 10. НЧ „Васил Левски 1945“
 11. НЧ „Васил Левски 1927“
 12. НЧ „Възраждане 1999“
 13. НЧ „Христо Ботев 1928“
 14. НЧ „Филип Кутев 2007“
 15. НЧ „Отец Паисий 1934“
 16. НЧ „Варненски Будители 1926“
 17. НЧ „Македония 2005“
 18. НЧ „Асен Златаров 1946“
 19. НЧ „Христо Смирненски 1946“
 20. НЧ „Ясна поляна 2014“
 21. НЧ „Михаил Шолохов“
 22. НЧ „Св. Кирил и Методий 1927“
 23. НЧ „Димо Цонков 1927“
 24. НЧ „Искра 1907“
 25. НЧ „Свети Никола 2017“
 26. Регионален експертно-консултантски и информационен център „Читалища“ – Варна
- кв. „Вл. Варненчик“
- кв. „Виница“
- кв. „Аспарухово“
- кв. „Галата“
- кв. „Христо Ботев“
- с. Казашко
- с. Тополи
- с. Звездица
- с. Константиново

Читалищата в общината имат собствен потенциал за решаване на част от проблемите, които стоят пред тях, като:

- Обогатяване на дейността, усъвършенстване на предлаганите културни продукти и услуги;
- Привличане на нови и главно млади читалищни членове, разширяване на социалния състав;

И. М. Мадарова

Дж. Ечинова

- Квалификация на кадрите;
- Нов тип мениджмънт.

За решаване на проблемите, описани по-долу, се изисква партньорство с местната власт и с Министерството на културата:

- Остаряла материално-техническа база и недостиг на средства за ремонт и поддръжка;
- Осигуряване от Министерството на културата на възможност за увеличаване на субсидираните бройки или увеличаване базата на една щатна бройка, за да е възможна финансова подкрепа на нови дейности.

Народните читалища в община Варна са основен и стабилен фактор в развитието на местната култура в частност и като цяло на българската култура.

Предвидените по държавния и общинския бюджет средства за читалищна дейност се разпределят между читалищата от Комисия на основание чл. 23 (1) от ЗНЧ, назначена със заповед №0795/22.03.2022 г. на Кмета на Община Варна, като в комисията взимат участие експерт от дирекция „Култура и духовно развитие“ – като представител от Общината, и представител на всяко едно читалище на територията на община Варна. Държавната субсидия на читалищата се разпределя при спазване на чл. 22 (1) от ЗНЧ. След протоколно решение на комисията от 31.03.2022 г за разпределението на годишния бюджет, субсидиите се предоставят на читалищата за самостоятелно управление, съгласно чл. 23 (1) от ЗНЧ.

Спрямо 2021 г. няма завишаване на субсидираната численост през 2022 г. в община Варна. По този начин тя остава непроменена в общ **размер на 120 субсидирани бройки** в читалищата на територията на общината, като от тях се отделят 3 щатни бройки за Регионалния експертно-консултантски и информационен център „Читалища“ - Варна, както и 2.75 щатни бройки за резерв за обещетение на основание ФО-1 от 03.02.2022 г. на Министерство на Финансите.

В периода за първото тримесечие 01.01.-31.03.2022 г. стандарта за една субсидирана бройка е в размер на **11 484 лв. (единадесет хиляди четиристотин осемдесет и четиридесет лева)**, а общата субсидия възлиза на **344 520 лв. (триста четиридесет и четири хиляди петстотин и двадесет лева)**. През периода за следващите три тримесечия от 01.04.-31.12.2022 г. стандарта за една субсидирана бройка е в размер на **12 670 лв. (дванадесет хиляди шестстотин и седемдесет лева)**, а общата субсидия възлиза на **1 140 300 лв. (един милион сто и четиридесет хиляди и триста лева)**.

Преходният остатък към 01.01.2022 г. е в размер на **58 772 лв. (петдесет и осем хиляди седемстотин седемдесет и два лева)**.

От общата субсидия държавна отговорност и преходния остатък от 2021 г. сумата възлиза на **1 543 592 лв. (един милион петстотин четиридесет и три хиляди петстотин деветдесет и два лева)**.

За обезщетения за придобито право на пенсия бяха гласувани от заседание на комисията да се заделят средства в **размер на 24 400 лв. (двадесет и четири хиляди и четиристотин лева)**, както и да се заделят целеви средства в размер на **17 000 лв. (седемнадесет хиляди лева)** за развитие и подпомагане на читалищните дейности (обогатяване на библиотечните фондове и закупуване на национални носии).

През 2022 г. се гласуваха средства с протокол №25/20.04.2022 г. на О6С - Варна както следва:

И. Модорова
Д-р Еминова

- с реш. № 908-4, т. 2.6.2 от прот. №25/20.04.2022 г. на Обс – Варна е гласувана целева субсидия в размер на 65 000 лв. (шестдесет и пет хиляди лева) за творческо развитие на Фолклорен ансамбъл „Варна“ при НЧ „Христо Ботев – 1928“;

С участието на експерти от дирекция „Култура и духовно развитие“ – отдел „Градски празници и чествания“, при Община Варна се запозна през изминалата календарна година на място с дейността и състоянието на базите на всички читалища и оказва методическа помощ.

Общински информационен сайт популяризира дейността на народните читалища. Община Варна се отличава с развита културна инфраструктура, принос за която имат и народните читалища.

Активно е взаимодействието между Община Варна и читалищата на нейна територия. Със своите многообразни културни форми, те присъстват в богатия културен календар на Общината, участват по нейна покана в значими културни прояви, представят своята дейност и културни продукти на национални и международни фестивали.

II. Цели и задачи:

За постигане на своите цели повечето читалища в град Варна обогатяват библиотечните си фондове, привличат нови читатели и така развиват успешно библиотечното дело. Читалищните работници полагат усилия за разгръщане на любителското художествено творчество, за съхранение и разкриване на нови школи, кръжоци и клубове по интереси, осъществяват широка културна дейност като организират концерти, чествания, юбилейни тържества и по този начин се стремят да обхванат всички възрастови и социални слоеве от населението.

През 2022 година развитието на читалищната дейност в община Варна ще продължи да следва основните насоки на провежданата национална и общинска политика в областта на културата.

Основни задачи

Читалищата са призвани да опазват културно-историческото наследство и национални традиции, да спомагат изграждането на ценностна система у децата и младежите, да поддържат и обогатяват материалната си база, да работят за осигуряване на по-добра, по-съвременна и по-висококачествена образователна, културна, социална и информационна среда на населението.

За осъществяването на тези задачи е необходимо да бъдат постигнати цели в следните полета на дейност:

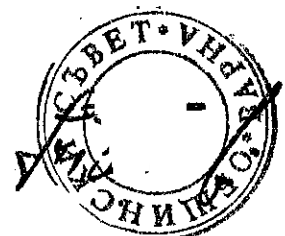
• Библиотечно и информационно:

Обогатяване и поддържане на библиотеки, читални, електронно информационни мрежи и услуги;

Създаване на читателски-библиотечни клубове, уреждане на изложби и кътове с литератера в библиотеките, витрини и др.;

Поддържане на интернет услуги и изготвяне на информационни табла с актуална сведения за потребностите на населението.

И. Мадорова
Д. Еминова

- **Художествено-творческо:**

Документиране и популяризиране на традициите и културните ценности на различните етноси в региона чрез различни форми на любителското творчество и участия в престижни културни събития в общината, региона, страната и чужбина;

Повишаване качествата на предлагания от читалищата художествен продукт по повод различни събития;

Изграждане на групи по интереси;

Възстановка на обичаи и празници от Културния календар;

Подготовка на проекти за обновяване на гардероба и реквизита на съставите.

- **Културно-просветно:**

Организиране на тематични вечери, културно-просветни мероприятия, конкурси, изложби, творчески вечери и инициативи;

Активно участие в събитията по Културния календар на Община Варна.

- **Образователно:**

Провеждане на образователни дейности за възпитание и развитие на местното население чрез курсове, кръжоци, лекции, викторини и др.;

Достъп на населението до залите с компютърна техника.

- **Краеведческо:**

Активизиране на дейности, свързани с развитие на краеведческата и издирвателската дейност във всяко читалище;

Сформиране на кръжоци за припознаване и изучаване на културно-историческото наследство на родния край.

- **Социално:**

Реализиране на инициативи със социална насоченост с цел социална и културна интеграция на различни социални общности, включително на групи в риск, неравностойно положение, етнически групи и др.;

Организиране на инициативи за оказване на помощ на възрастни хора и деца в неравностойно положение,

Поздравителни концерти.

- **Организационно:**

Утвърждаване и укрепване на връзки с институции, училища и др.;

Активно включване в обявени от Министерство на културата и Община Варна сесии за подкрепа на любителското творчество, подпомагане на библиотечното дело, технологичното обновяване, ремонти и др.;

Кандидатстване по европейски, национални и общински проекти и програми.

- **Подобряване квалификацията на кадрите**

Участие в организирани обучения, семинари, кръгли маси, дискусии, работни срещи по проблемите на читалищата с цел повишаване компетенциите и развитие на читалищата.

Необходимо е и в бъдеще усилията да са насочени към изграждане на автоматични информационни системи във всички читалища, развиване на модернизирана материално-техническа база, отговаряща на днешните изисквания, повишаване на квалификацията и уменията на кадрите в читалищата, както вече споменахме, което ще спомогне за превръщането им в модерни, многоцелеви центрове за култура и образование.

М. Тодорова
Д. Еминова

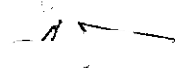
Л. Д. В.
(Инициатива)

III. КУЛТУРНИ КАЛЕНДАРИ ЗА ХУДОЖЕСТВЕНО-ТВОРЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ НА НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА ВЪВ ВАРНА ЗА 2022 ГОДИНА

В настоящия раздел са включени годишните програми на основание чл. 26а от ЗНЧ за дейността на Народните читалища от община Варна за 2022 г. по приложение както следва:

Съгласувал,

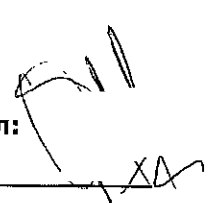

АНТОНИЯ ЙОВЧЕВА

Директор

Дирекция „Култура и духовно развитие“

Изготвил:

Ж. В. Кожухаров
гл. експерт ЧСД в дирекция КДР
дата: 18.05.2022 г.

М. Дурова
Дж. Смилова

